

**Tid** Torsdagen den 10 december 2015, kl. 17.00 – 17.20  
**Plats** Kristallen, Hantverkargatan 3 D  
**Justerat** Torsdagen den 10 december 2015

Jan Valeskog

Joakim Larsson

**Närvarande**

**Beslutande ledamöter:**

Jan Valeskog (S) ordföranden  
Joakim Larsson (M) vice ordförande

Margareta Stavling (S)  
Maria-Elsa Salvo (S)  
Lennart Tonell (MP)  
Rikard Warlenius (V)  
Monika Lozancic (M)  
Torbjörn Erbe (M)  
Alexandra Östback (M)  
Mattias Keresztesi (M)  
Abit Dundar (L)

**Tjänstgörande ersättare:**

Lars Arell (S) §§ 1-8, 10-39 för Anders Göransson (S)  
Anny Sandgren § 9 för Anders Göransson (S)  
Anna Bäcklund (MP) för Elin Olsson (MP)

**Ersättare:**

Anny Sandgren (S) §§ 1-8, 10-39  
Birger Kato (S)  
Anna Forssell (S)  
Veronica Eriksson (MP)  
Maria Ljuslin (V)  
Jihad Adlouni (M)  
Markus Berensson (C)  
Maurice Forslund (KD)

**Tjänstemän:**

Förvaltningschefen Håkan Falk, Jenni Almgren, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Gunnar Jensen, Lena Mittal, Martin Skillbäck och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren Oscar Lavelid och personalföreträdaen Luis Lopez för §§ 1-8.

**§ 26****Program för Bagarmossen-Skarpnäck. Svar på remiss av programförslag**

Dnr E2015-03087

**Beslut**

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på programremiss för Bagarmossen och Skarpnäck, del av fastigheten Skarpnäcks Gård 1:1 m.fl. i stadsdelen Skarpnäck, S-Dp 2014-12380.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

**Handlingar i ärendet**

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 november 2015.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Lennart Tonell m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att delvis godkänna kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på programremiss.
  - 2 Att uppdra åt exploateringskontoret att påbörja planeringen för att markanvisa ytterligare omkring 2 000 bostäder med blandade upplåtelseformer inom ramen för programområdet.
  - 3 Att därutöver anföra:

Efter att områdesprogrammets delområden har studerats föreslås antalet bostäder inom programmet i föreliggande förslag att uppgå till ett intervall om 2 500-3 500 bostäder. Dessa fördelas enligt förslaget på ett antal platser inom de båda stadsdelarna. Vi saknar dock fortfarande ett tydligt samband mellan Bagarmossen och Skarpnäck och anser att förslaget ska utvecklas i en riktning innehållande åtminstone 2 000 ytterligare bostäder än nuvarande i förslag. Dessa ska fördelas på sådant sätt att ett större antal förläggs till stråket och att det parallellt med detta även planeras för en gata

mellan stadsdelarna.

Vid en omfattande nybyggnation i stadsdelarna är tillgänglighetsfrågorna, i detta fall en väg, en av stöttepelarna för utvecklingen. Vårt förslag ger inte bara fler bostäder och möjlighet till ökade stadskvaliteter med kommunal service och annan samhällsnytta, det ger också en möjlighet att utveckla väsentliga delar av Bergholmsparken med innehåll som stärker den kvalitativa rekreationen. I det fortsatta arbetet vill vi också understryka vikten av en tydlig kvartersstruktur samt att utveckla de gröna värden genom exempelvis attraktiva stadsparker.

3) Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att delvis godkänna kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på programremiss.
- 2 Att uppdra åt exploateringskontoret att påbörja planeringen för att markanvisa ytterligare omkring 2 000 bostäder med blandade upplåtelseformer inom ramen för programområdet.
- 3 Att därutöver anföra:

Liberalerna har en i grunden positiv syn på kompletteringsbebyggelse i ytterstaden. Behovet av bostäder i Stockholm är mycket stort, och ny bebyggelse kan, om den genomförs på ett bra sätt, tillföra urbana kvalitéer till ytterstaden vars bebyggelse dessvärre ofta blivit alltför gles i enlighet med modernismens ideal. Därför behöver programmet utvecklas så att det ger fler bostäder och i högre grad bidrar till att stärka de urbana kvalitéerna i området.

Genomgående behöver lösningen med halvöppna gårdsstrukturer ersättas av tydlig kvartersstruktur. Likaledes behövs det planeras in fler lokaler i bottenvåningarna, detta särskilt i Bergholmsbacken, Skarpa by och Skarpnäck. Högre höjder på bebyggelsen kring Sportfältet bör prövas.

Planerna för förskolor och skola bör arbetas om med utgångspunkt att dessa på ett tydligare sätt inordnas i befintlig kvartersstruktur i stället för att, som i föreliggande förslag, bryta upp den redan svaga strukturen och det tänkta stråket mellan Bagarmossen och Skarpnäck.

Planeringen ska ha även kommande generationer i åtanke. Det innebär att kvartersstrukturen ska vara utformad på ett sådant sätt att ytterligare, framtida kompletteringsbebyggelse inte försvåras eller omöjliggörs.

I det föreliggande förslaget bör trafiklösningarna med många vändplaner vid Skarpnäcks sportfält och Skarpa by studeras om. De framstår inte som helt lyckat utifrån möjligheterna att skapa bra trafikflöden i och kring kvarteren.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Lennart Tonell m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

### **Reservation**

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Lennart Tonell m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

För att möta det kraftiga bostadsbehovet i hela Stockholm är det både nödvändigt och önskvärt att planeringen i högre utsträckning sker områdesvis för att säkra att helheten blir bra samtidigt som många bostäder, samhällsservice och andra funktioner kan säkerställas. Programmet för Skarpnäck-Bagarmossen visar tydligt hur de gröna värdena mellan stadsdelarna kan stärkas och utvecklas för att knyta stadsdelarna närmare varandra. Stråket som föreslås för gång och cykel kommer både skapa goda förutsättningar för att barn och vuxna ska röra sig mellan stadsdelarna på ett tryggt sätt samtidigt som det blir ett nytt nav för aktiviteter i Bergholmsparken. Vi ställer oss därför tveksamma till att dra ner biltrafik längs stråket fram till punkthusen som ligger längst söderut inom Bergholmsbacken. Det bör i det fortsatta arbetet utredas om planen kan omdisponeras för att minimera biltrafik längs stråket. Förslaget att bygga högre i Bagarmossens centrum är positivt och bör utredas vidare i syfte att stärka centrum och möjliggöra för fler bostäder i direkt anslutning till kollektivtrafik.

Det är även angeläget att tidigt involvera Stockholms hem i planeringen för att exploateringen längs Byälsvägen ska kunna bära de kostnader som rör allmänplatsmark. Bolaget bör även involveras tydligare i den fortsatta processen för att lyfta in det bestånd som finns i Skarpa by där potential för både förtätning och påbyggnad finns.

En fortsatt dialog med SL är nödvändig för att möjliggöra att en andra uppgång från tunnelbanan finns med i planeringen och att detta görs på ett sätt så att omstigning från busslinjer från/till Tyresö kan integreras i framtiden.

De ekonomiska förutsättningarna för att bygga om sportfältet enligt förslaget måste utredas och säkerställas då detta är en förutsättning för att den föreslagna exploateringen öster om Skarpnäck ska vara genomförbar. I det fortsatta arbetet är det viktigt att idrottsytorna på sportfältet bibehålls för att även i fortsättningen kunna erbjuda goda möjligheter till idrott i området.

När naturmark exploateras skall ekologiskt relevant kompensation genomföras på ett sådant sätt att det stärker och utvecklar stadsdelarnas biologiska mångfald.

Dagvattenhantering och bullerdämpning är två, för området, mycket viktiga ekosystemtjänster som i det fortsatta arbetet ska vidareutvecklas.

Det är viktigt att byggnationen i Skärgårdsskogen placeras så att den i högre grad dämpar buller från Tyresövägen in i området i annat fall behöver andra bullerdämpande åtgärder vidtas.

### **Ersättaryttrande**

Markus Berensson (C) och Maurice Forslund (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

Vid protokollet  
Lena Mittal

Rätt utdraget intygar:

---